

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ **«Οικονομική εξυγίανση των πολιτικών κομμάτων»**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Επί της αρχής

Τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων και ιδίως το φαινόμενο του υπέρογκου τραπεζικού δανεισμού που ορισμένα εξ αυτών έχουν συσσωρεύσει αποτελεί ένα διαρκές πρόβλημα για τη δημοκρατία και τη λειτουργία της, αφού νοθεύει τον πολιτικό ανταγωνισμό, δημιουργώντας συνθήκες ανισοτιμίας μεταξύ των πολιτικών κομμάτων, αλλά κυρίως υπονομεύει την ανεξαρτησία των υπερχρεωμένων κομμάτων. Την ίδια στιγμή αποτελεί μία μείζονα πρόκληση προς το κοινό περί δικαίου αίσθημα, καθώς δημιουργείται στους πολίτες η πεποίθηση ότι τα κόμματα – και ιδίως εκείνα που κυβέρνησαν καθ' όλη την περίοδο από τη μεταπολίτευση έως και την έναρξη της οικονομικής κρίσης – βρίσκονται υπεράνω νόμου και υποχρεώσεων και μπορούν να λαμβάνουν «δανεικά και αγύριστα», σε αντίθεση με τους ίδιους που αντιμετωπίζουν διαρκώς πλέον τον κίνδυνο της υπερχρέωσης και της πτώχευσης.

Οι επί το αυστηρότερο αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο για τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων που υιοθετήθηκαν την προηγούμενη δεκαετία και ειδικά την περίοδο 2016-2018 συνέβαλαν καθοριστικά στην εφεξής εξυγίανση της οικονομικής λειτουργίας των πολιτικών κομμάτων, ωστόσο παραμένει ενεργό και άλυτο το πρόβλημα της συσσώρευσης χρεών από την προηγούμενη περίοδο από συγκεκριμένα κόμματα.

Με δεδομένη τη θέση που επιφυλάσσει το ελληνικό Σύνταγμα στα πολιτικά κόμματα και τον θεμελιώδη ρόλο τους στη λειτουργία του σύγχρονου δημοκρατικού πολιτεύματος, τα κόμματα δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν ως οποιαδήποτε ιδιωτική δραστηριότητα ή «επιχείρηση», αλλά κάθε ρύθμιση για την οικονομική τους εξυγίανση οφείλει να διασφαλίζει ταυτόχρονα τη βιωσιμότητά τους. Ωστόσο, αυτό σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να καταλήγει σε ένα ιδιότυπο καθεστώς δανειακής ασυλίας και στην παραπομπή της αποπληρωμής του συσσωρευμένου χρέους στις καλές δυνάμεις.

Μέχρι σήμερα, ο νομοθέτης έκανε την επιλογή να δώσει στα πολιτικά κόμματα το περιθώριο να εξυγιάνουν με δική τους πρωτοβουλία και σε συνεργασία με τις τράπεζες τα οικονομικά τους και

να διευθετήσουν τα χρέη τους. Πρόκειται για κάτι που έκαναν πράγματι αρκετά κόμματα, όχι όμως και εκείνα που είχαν τη μερίδα του λέοντος στον τραπεζικό δανεισμό, τα οποία εξακολουθούν να αυξάνουν ανεξέλεγκτα τις δανειακές τους υποχρεώσεις.

Βάσει των ανωτέρω, καθίσταται αναγκαία η νομοθετική παρέμβαση προκειμένου να αυστηροποιηθεί ακόμη περισσότερο το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και κυρίως να διασφαλιστεί ότι τα πολιτικά κόμματα και τα στελέχη τους θα φροντίσουν σοβαρά και συστηματικά για την απομείωση και τελικά την εξόφληση των συσσωρευμένων χρεών τους.

Επί των άρθρων

Με το **πρώτο άρθρο** της προτεινόμενης ρύθμισης, μειώνεται το ποσοστό της συνολικής ετήσιας κρατικής χρηματοδότησης το οποίο είναι βάσει του νόμου 3023/2002 (Α' 146), όπως ισχύει, ανεκχώρητο έναντι απαιτήσεων από δανειακές συμβάσεις από πενήντα τοις εκατό (50%) που ήταν μέχρι σήμερα σε εικοσιπέντε τοις εκατό (25%).

Με τη ρύθμιση αυτή εξασφαλίζεται αφ' ενός η διαφύλαξη ενός ελάχιστου τμήματος της κρατικής χρηματοδότησης προκειμένου να καλύπτεται η στοιχειώδης λειτουργία ενός κόμματος, σύμφωνα και με τη λογική του άρθρου 29 του Συντάγματος για την κρατική χρηματοδότηση των κομμάτων, αφ' ετέρου η διοχέτευση ενός μεγαλύτερου τμήματος αυτής προς την εξόφληση συσσωρευμένων τραπεζικών χρεών, με στόχο την επιτάχυνσή της.

Με το **δεύτερο άρθρο** της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται η παρακράτηση ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) της βουλευτικής αποζημίωσης των μελών των κοινοβουλευτικών ομάδων για την εξόφληση απαιτήσεων έναντι των οικείων πολιτικών κομμάτων, εφ' όσον αυτά είναι υπερχρεωμένα. Για τους σκοπούς της διάταξης αυτής ένα κόμμα λογίζεται ως υπερχρεωμένο όταν το σύνολο των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων του σύμφωνα με τον ετήσιο ισολογισμό του υπερβαίνει το δεκαπλάσιο της συνολικής κρατικής χρηματοδότησης που έλαβε κατά το ίδιο έτος, εξαιρουμένης τυχόν εκλογικής χρηματοδότησης.

Η προτεινόμενη διάταξη υπαγορεύεται όχι μόνο από την ανάγκη εξεύρεσης πόρων για την εξόφληση των συσσωρευμένων χρεών πολιτικών κομμάτων, αλλά και προκειμένου να συνδέσει τον κομματικό οργανισμό και τις λειτουργίες του με την εξωτερική έκφρασή του, που είναι κατ' εξοχήν η κοινοβουλευτική. Οι βουλευτές ενός κόμματος δεν είναι δυνατόν να το εκπροσωπούν θεσμικά και στη δημόσια σφαίρα, χωρίς να αναλαμβάνουν ένα ελάχιστο καθήκον αλληλεγγύης προς το κόμμα τους, πολύ περισσότερο που στις σύγχρονες κομματικές δημοκρατίες η ανάδειξη των αντιπροσώπων του λαού προϋποθέτει την ένταξή τους σε κάποιο κόμμα και τους συνδυασμούς του. Το ποσοστό παρακράτησης που επιλέγεται διασφαλίζει ώστε τα κοινοβουλευτικά στελέχη να μη συναινούν ούτε να ανέχονται τάσεις υπερχρέωσης του κόμματός τους, ενώ ταυτόχρονα το εναπομένον επιτρέπει την κάλυψη των δαπανών που σχετίζονται με τις ανάγκες άσκησης του λειτουργήματος των βουλευτών.

Τέλος, με το **τρίτο άρθρο** προβλέπεται η έναρξη ισχύος της παρούσας πρότασης νόμου.